

Gävle-Dala Natur

Skogskonferens

20 jan kl 18-21

Ur programmet:

Skogskampanjen Tyst skog, Mikaela Sundin, projektledare

Skogen och klimatet, Otto Bruun, skogshandläggare

Skogsjuridik, Oscar Alarik, jurist
Regionala skogsfrågor

Anmälan senast 17 jan via
<https://shorturl.at/eAFQ6>

Friluftslivets år

Det handlar om att sänka trösklarna för att få fler att komma ut! Det finns månadsteman som äta, sova, lära, må bra och gilla ute, friluftsliv i skyddad natur, låna en inspiratör/friluftskompis, hela Sveriges friluftsdag och den spännande "jag har aldrig..."

- Invigningen i Sverige sker den 23 januari med bland annat en landshövdingestafett, berättar Henny Sahlin, friluftssamordnare på länsstyrelsen.

- Studieförbundet planerar att lägga ut webbfilmer varje månad. Vi vill gärna ha tips på friluftspiratorer, säger en förhoppningsfull Marianne Sellner.

Nyttja Fritidsbanken där man kan låna friluftsutrustning. Fritidsbanker finns hittills i Bollnäs, Sandviken, Avesta, Vansbro, Säter och Smedjebacken i vår region.

Läs mer på www.luftenarfri.nu www.facebook.com/luftenarfri.nu och Instagram: [@luftenarfri.nu](https://www.instagram.com/luftenarfri.nu)

Älskade ängar

21 nov kl 10-15.30

Vi lyser upp novembermörkret med en digital konferens om ängar, slåtter och biologisk mångfald. Intressanta korta föredrag med rubriker som poängen med ängen, blomrika vägkanter, rädda bina, lupinbekämpning, aktionsplan för kommunens grönytor, slåttergemenskap och vad kan en äng i stan bidra med?

Medverkan av Naturskyddsföreningens rikskansli, Högskolan Gävle, Biosfärområde Voxnadalen, Fältbiologerna, aktiva lokalföreningar i Naturskyddsföreningen m fl.

Erfarenhetsutbyte och gruppdiskussion: Hur kan vi främja biologisk mångfald? Vilken är Naturskyddsföreningens roll? Hur kan vi få fler att hjälpa till?

Mer info på <https://www.naturskyddsforeningen.se/vad-du-kan-gora/kalender/hostkonferens-gavleborg>

Anmälan senast 18 nov via <https://shorturl.at/eFIKR>

Ljusmanifestation

- Varje år hotas och dödas människor som försvarar natur och miljö runt om i världen, säger Lillian Lundin, Naturskyddsföreningen Gävle-Dala. Det är helt oacceptabelt! Den **10 dec** kan du tända ett ljus för miljöförsvarena. Ta gärna ett kort och lägg upp på sociala medier under #lightfordefenders

Obalans i synsätt i "Skogens värden"

Det är föredömligt att så många kommit till tals under processen att ta fram förslaget till Gävleborgs regionala skogsprogram "Skogens värden". Men detta lyfter också tydligt fram obalansen i synsätt mellan de få stora industriföretagens tillväxtperspektiv och plantageskogar och de många småföretagare som baserar sin verksamhet på en mer långsiktig hantering av de allt färre naturskogarna i länet.

Klimat och biologisk mångfald prioriteras inte. I förslaget anges grovt felaktigt att 71 852 ha skog skyddats medan rätt siffra utan överlapp är 38 917 ha. Det anges även att 42 500 ha produktiv skog skyddats, rätt siffra är 37 400 ha.

Vetenskap visar att den närmaste tioårsperioden kräver kraftfullt agerande för att snabbt minska CO₂-utsläppen och här är skogen en nyckelfaktor. Vi ser en stor fara i att man i det perspektivet felaktigt ser ökat utnyttjande av skogsråvara till biobränsle som en väg att nå utsläppsneutralitet vad gäller växthusgaser. Förutom att biobränsle släpper ut lika mycket koldioxid som fossilt bränsle ökar dessutom utsläppen genom avverkning av den skog som normalt skulle fånga upp dessa. Det tar flera decennier för en avverkad skog att åter ta upp den koldioxid som släpptes ut vid avverkning, en tid vi inte har!

Vi behöver låta skogarna växa sig äldre för biologisk mångfald och för ökad inbindning av kol. De privata skogsägare som idag svarar för merparten av den äldre skog som finns i länet bör på olika sätt uppmuntras att bevara naturskog. Småföretagare inom branscher som rekreation, turism och småskalig livsmedelsproduktion behöver regionalt stöd för att utvecklas.

Inga-Lill Carlsson,
Naturskyddsföreningen Gävleborg.

Skogskampanjen Tyst skog

Sveriges artrika skogar minskar i snabb takt och ersätts av planteringar. Utarmningen har skett i det tysta.

Ge skogen en röst!

Läs mer på <https://tystskog.naturskyddsforeningen.se>

Överklagan vargjakt

Naturskyddsföreningen Gävleborg har överklagat beslutet om skyddsjakt på två vargar i Håkanbo, Bollnäs och Lingbo, Ockelbo.

- Tiken som omfattades av skyddsjaktbeslutet hade inte ens konstaterats som angripande individ, det var endast hanen, säger Daniel Ekblom, Viltvårdsgruppen inom Naturskyddsföreningen Gävleborg. När hanen väl fälldes kan man ju tycka att man då avvaktar med att jaga ytterligare en individ för att se om angreppen upphört som det står i riktlinjerna för skyddsjakt, men länsstyrelsen följer inte sina egna riktlinjer.

Jag har lagt ner mycket arbete och tid på att läsa in mig och överklaga, men hittills har vi bara fått avslag. Det känns som att varken förvaltningsrätten eller kammarrätten ens läser våra argument som hänvisar till de lagar, regler och förordningar som vi såväl nationellt som enligt EUs art- och habitatdirektiv skall följa. Det är oerhört frustrerande att man inte följer de riktlinjer och lagar som finns, och inte heller motiverar varför man frångår dem!

Föreningen har också överklagat licensjakten på 12 vargar i Gävleborg. Radio Gävleborg gjorde ett inslag och Hela Hälsingland skrev en artikel.

Inventeringskurs med många skogsfynd

Flera tappra medlemmar trotsade regnet och inventerade skogarna kring Björnsvedjan och Tallberget utanför Los.

- Vi hittade bland annat alm, tibast, knärot, rynkskinn, lappticka, garnlav, lunglav och grantaggs-vamp, berättar Jan Hedman, tidigare kommunkolog på Ljusdals kommun.

Vad ska vi ha samhället till?

Vi lever i en tid av kriser. Klimatförändringar, sårbarhet och ökande klyftor hotar våra samhällen. Allt snabbare globala pengaflöden sägs ge oss trygghet, men erbjuder inget skydd när ekosystemen kollapsar runt omkring oss.

Birger Schlaug argumenterar övertygande för att det ekonomiska systemet har nått vägs ände. Men för att nå verklig förändring måste vi också bryta med invanda tankemönster. Gamla ideal som tillväxt, arbetslinje och krigskultur måste ersättas med balans, livslinje och fredskultur.

Vi behöver på allvar fundera på vad vi ska ha samhället till. Och därmed vad vi ska ha våra liv till.

"Mycket bra. För en samhällsintresserad person, oavsett politisk bakgrund, är boken oupphörligt intressant." – BTJ

"Glöm nutida politiska floskler, boken sprutar i stället ur sig visioner. Man inte annat än uppskatta en röst som Birger Schlaugs." – UNT

"Det en förmån, ja nästan lite av en fest, att läsa honom, när han – utifrån en rik och imponerande allmänbildning – sätter fingret på vår civilisations ömma punkter." – Intis

<https://schlaug.blogspot.com/>

Granbarkborrar

Båda länsförbunden skrev under Skydda Skogens öppna brev om att inte avverka i skyddade områden p g a angrepp av granbarkborrar.

Borlänges miljöpris till Lars-Erik Nilsson

Lars-Erik Nilsson fick ta emot Borlänge kommuns miljöpris 2020 för sitt mångåriga arbete med naturvård vid bl a Rudängsmyrans våtmark.

Lars Erik har i sann folkbildaranda vunnit många människor till ett starkt engagemang för naturen.

Lars-Erik har lett flera fågelinventeringar, varit studiecirkelledare och sprider kunskap. Han har också varit en viktig samordnare och inventerare i arbetet med Gyllbergens Skogsrike, som har resulterat i en värdefull skrift (som finns på Dalarnas hemsida).

Foto: Boo Ericsson

Slutslängt!

Miljövänliga veckans tema var Slutslängt.

I Söderhamn uppmärksammades Kretsloppsboden och kretsen fick ett fint reportage i Söderhamns-Kuriren.

Voxnadalen gjorde en film på temat "inge släng" och Gävle hade flera aktiviteter.

I Orsa uppmärksammades Bytesbutiken i Skattungbyn. SVT gjorde ett reportage och det kom många besökare. Flera hade med sig kläder, porslin och annat som skänktes till butiken och många fyndade saker. Inga pengar är involverade, butiken är som en garderob öppen för alla. Bytesbutiken är öppen alla lördagar 12.30 -16 och tisdagar 15-17.

Mora satte upp en utställning på biblioteket och fick in en insändare med fyra uppmaningar till kommuner: öka återanvändningen på ÅVC, starta Fritidsbanker, inrätta fixarrum och TaGe-skåp.

Vår gröna ekonomi

- Vår gröna ekonomi är ett projekt för att öka kunskapsnivån och föra diskussionen vidare inom frågor som berör kopplingen mellan vårt ekonomiska system och den ekologiska krisen, förklarar Anton Grenholm, hållbarhetsstrateg på Högskolan Dalarna.

Över 200 deltagare från hela landet deltog. På www.vargroenaekonomi.se finns seminarierna filmade.

Grön tillväxt

- Total förändring, ekonomer fattar inte detta. Vi mäter framgång på fel sätt!

Anders Wijkman, mångårig debattör och tidigare EU-politiker skrädde inte orden på det första seminariet.

- Vi behöver andra sätt att mäta utveckling än BNP. Det är ett oerhört trubbigt mått som gör att vi tappar dimensioner, fortsatte Anders. Blanda inte ihop BNP med välfärd och välstånd. Pengar kontra verkliga värden i naturen och det mänskliga. Idag har vi 60 % skatt på arbete och 5,5 % på utsläpp – det är inte rimligt.

Paneldeltagarna lyfte flera exempel på nya sätt att mäta välfärd som tagits fram, t ex "Living Standards Framework", en uppsättning välfärdsindikatorer som börjat användas av Nya Zealands regering som underlag för politiska beslut. Grön skatteväxling, hållbara investeringar, koldioxidbudget och ändring av aktiebolagslagen var andra möjliga verktyg som diskuterades.

- När det gäller frågan om grön tillväxt så ger forskningen inga säkra svar, menade Johanna Sandahl, ordförande i Naturskyddsföreningen. Går att fortsätta skapa mer och mer ekonomiskt värde samtidigt som användningen av naturkapital och utsläppen av växthusgaser minskar? Tittar vi på den historiska utvecklingen finns det inte mycket som tyder på att detta kan lyckas.

- Den rikaste procenten i världen förbrukar dubbelt så mycket som den fattigaste hälften av världsbefolkningen tillsammans! Det finns en stor medvetenhet att vi måste vända utvecklingen, men politiken är i stort sett frånvarande, menade Max Jerneck, forskare vid Handelshögskolan. Världen har ju inte ens försökt än, påpekade flera i panelen.

Rekyleffekter

- Det finns inget exempel på att effektivisering leder till mindre miljöpåverkan. Utsläppen har ökat per person och antalet personer har ökat. Vi använder bara mer och mer hela tiden, inledde Mikael Malmaeus, forskare på IVL, seminarium två.

Rekyleffekten innebär att användning och utsläpp går ner, men slår sedan tillbaka. Till exempel så blir bilarna mer bränslesnåla men då kör vi längre, köper mer kläder, en till bil eller "unnar oss" en flygresor. Nya innovationer gör inte att vi slutar använda andra.

- Varför låter vi detta ske? Jo, i ett samhälle som bygger på tillväxt är det positivt att producera och konsumera mer, fortsatte Mikael. Men effektivisering måste ske med förnuft, inom tydligt satta ramar som planetära gränser eller koldioxidbudgetar. Zooma ut och se helheten. Ställ de bakomliggande frågorna; varför, inte bara hur.

- Är det nyttigt att vi jobbar mer? Kanske skulle 15 timmar per vecka räcka, funderade författaren Christer Sanne.

Åsa Callmer, som forskar på KTH ställde frågan: Vad är tillräcklig standard för ett gott liv? Att driva frågan om att resa och konsumera mindre är varken bekvämt eller roligt. Det är nära på politiskt självmord.

- Den växande kakan och att alla ska få mer bygger på en felaktig bild. Vissa måste avstå konsumtion eller makt, sa Pernilla Hagbert, forskare på KTH. Fördelningspolitik och basbehov som t ex bostad åt alla är viktiga parametrar.

Preem <=> Vasaloppet

Naturskyddsföreningen Mora tog tillfället i akt att kritisera en av Vasaloppets huvudsponsorer Preem i samband med Fridays for future i september.

- Vi vill Vasaloppet väl, sa Lisen Vogt. Vi vill inte att ni ska stå med Svarte Petter, ett fossilbolag som ironiskt nog försämrar chanserna till snö framöver.

Mora Tidning och Radio Dalarna gjorde reportage. Bara några dagar senare drog Preem tillbaka sin ansökan om att släppa ut ytterligare en miljon ton koldioxid.

Efterlysning:

Medlemmar som är skogsägare

Är du medlem i Naturskyddsföreningen och skogsägare? Vi vill samla ihop en grupp som kan vara en stark och trovärdig röst i skogsdebatten. Anmäl dig via <https://shorturl.at/hxLPW>

Visa handlingskraft

Den **10 december** är internationella dagen för de mänskliga rättigheterna. Utrymmet för det civila samhället minskar på många håll i världen.

Coronapandemin har också lett till att många regimer tagit till nya restriktioner och ökat trycket på många av de som arbetar för miljöfrågor.

Visste du att vi i Sverige inte har någon lag som kräver att företag måste respektera mänskliga rättigheter? Det måste vi ändra på.

Gör din röst hörd och skriv på för en sådan lagstiftning: <https://visahandlingskraft.nu/>

Svamputflykt till Vanberget

Naturskyddsföreningen Västerbergslagen och svampklubben Skogsriskan gjorde en gemensam svamputflykt till Vanbergets blivande naturreservat i Söderbärke.

- Det var vild natur att passera uppför berget, berättar Monika Utter, ordförande i Västerbergslagen. Många stora gamla tallar förevisades av Thomas Husing från trakten och en hel del svamp hittades.

Anders Janols, ordförande i Skogsriskan, visade bl a en sammetsfotad pluggskivling. Den hade en mörkbrun rand, som såg ut som sammet, vid foten. Janolof Hermansson vände på en gammal stock och visade en mykorrhiza, alltså förbindelsen mellan svamp och träd, som hette gultråds-skin, och den var mycket riktigt gul till färgen.

- Utflykten avslutades med att vi tittade på området Pålskogen, där man förr hämtat stora raka tallar för att exportera som pålar till bl a Amsterdam. En givande dag i naturen!

Anmäl din familj som medlemmar!

Gå in på <https://www.naturskyddsforeningen.se/komplettera-familj> och fyll i dina familjemedlemmars uppgifter.

Stort tack på förhand!

Meddela din e-postadress!

till medlem@naturskyddsforeningen.se

Vill du inte ha e-post från oss?

Skicka e-post med NEJ i rubriken till adressen ovan.

Fototävling i Leksand

Under sommaren har Leksandskretsen haft en naturfototävling. Hela 135 fotobidrag lämnades in och juryn som bestod av kretsstyrelsen hade ett svårt jobb att utse en vinnare.

Till slut föll valet på Anna Dufströms fina bild på rådjursparet, och hon vann därmed förstapriset som var ett presentkort på 1 000 kr.

- När vi i styrelsen i våras planerade aktiviteter för det kommande året, ville vi prova några nya saker samtidigt som vi funderat på hur vi kan nå ut även till yngre personer.

Fototävlingen på Instagram är led i detta arbete.

Eftersom responsen varit så god, så kanske det blir en ny tävling i vinter, säger kretsordföranden Mikael Kjällbring.

Vinnarbilden

Inga naturvårdsorganisationer fick vara med

I direktiven från Skogsstyrelsen framhålls att dialog och samverkan är nyckelord och att intressenter från skogens hela värdekedja ska beredas möjlighet att delta. Men varken Naturskyddsföreningen Dalarna eller andra regionala naturvårdsorganisationer har blivit inbjudna. I syftet med de regionala strategierna anges bl a att de ska bidra till att stärka utvecklingen mot ett biobaserat samhälle. Detta kan inte uppnås genom att enbart fokusera på skogsproduktion.

Naturskyddsföreningen i Dalarna och övriga undertecknande föreningar har starka invändningar mot den föreslagna strategin. Strategin betonar inte alls ekologiska och klimatomfattiga aspekter. En levande natur utgör förutsättningen för allt liv, även människans. Förslaget är en ren skogsbruksstrategi, inte en strategi där skogens alla aspekter ingår.

Vi tycker sammanfattningsvis att strategin bör avvisas i sitt nuvarande skick. Gör om och gör rätt!

Mattias Ahlstedt, ordf. Naturskyddsföreningen Dalarna

Stig-Åke Svenson, ordf. Dalarnas ornitologiska förening

Anders Janols, ordf. Svampklubben skogsrisikan

Lars-Ove Wikars, ordf. Entomologiska föreningen i Dalarna och Västmanland

Urban Gunnarsson, ordf. Dalarnas Botaniska Sällskap

Hållbar vindkraft

Vindkraft är en het fråga. Bland annat hölls en infekterad folkomröstning angående Ripfjället i Malung-Sälen och nyligen kom ett förslag om att avskaffa det kommunala vetot.

Riksdagen har beslutat att Sverige ska ha 100% förnybar el 2040. För att nå målet krävs en ökad vindkraftsproduktion. Den nationella vindbruksplanen ska brytas ner länsvis. Dalarna ska t ex stå för 7,5 TWh vilket motsvarar ca 500 verk, dvs 30-35 verk/kommun.

- Länsstyrelsen har under det senaste året samlat olika intressen för att diskutera vägen fram för att den vindkraft som behövs i Dalarna blir så bra som möjligt, säger Jacob Ebner, projektledare på länsstyrelsen.

Projektet "Hållbar vindkraft i Dalarna" har summerat arbetet från ett 20-tal möten i dialoggrupper där bl a Naturskyddsföreningen medverkat.

- Vi har tagit fram en vägledning för hållbar vindkraft i Dalarna, men den kan självfallet användas på flera håll i landet. I november hölls ett digitalt slutseminarium, avslutar Jacob.

<http://extra.lansstyrelsen.se/energiintelligent/Sv/fornybar-energi/vindkraft/Sidor/default.aspx>

Regionala miljöpriserna utdelade

Bonnie Nilzon och Sören Nyström, Källslättenföreningen, och Åsa Rydell, Leksands kommun, tillsammans med Naturskyddsföreningen Dalarnas ordförande Mattias Ahlstedt längst t h.

Återbruk i den offentliga affären

Upphandlingsdialog Dalarna och Upphandlingscenter Falun/Borlänge-regionen samverkar i projektet. Syftet är att utveckla modeller för upphandling med fokus på återbruk och återvinning.

- Nu finns ett nytt inriktningsmål på UhC att återbruk ska vara med i 20% av alla upphandlingar, berättar projektledaren Annika Varghans. Vi vill sprida vår modell och hoppas inspirera andra i Dalarna och i landet, både vad gäller upphandlingsprocess och dokument.

God politisk påverkan

Jan/feb

Naturskyddsföreningen Sörmland driver projektet God politisk påverkan.

- Vi ser en stor potential att påverka samhället. Många myndigheter brister i tillämpningen av Miljöbalken. Egentligen är lagstiftningen bra, problemet är att den inte följs, tycker Karl-Axel Reimer, ordförande i Sörmland länsförbund.

Vi planerar att ordna en föreläsning med projektledaren MaryAnn Fargo som har lång erfarenhet från arbete på flera länsstyrelser och Naturvårdsverket.

Anmälan via <https://shorturl.at/fvzN2>

Öppet fönster mot svensk natur

Elever på Mora Folkhögskola och deltagare på en friluftsdag i Eldris har fått lära sig om naturen och allemansrätten, berättar projektledare Mesud Djangoi.

Efterlysning: områden lämpliga för vitryggig hackspett

Möjligheterna att återskapa våtmarker i skog, vilket gynnar lövträden och därmed vitryggen, är just nu stora då regeringen avsatt extra medel för att återskapa våtmarker i höstens budget. 90 %-ig statlig finansiering genom LOVA (Lokala vattenvårdsprojekt) kan erhållas.

Vi undrar om du har tips på lämpliga skogar för att återskapa lövsumpskog? Skogen behöver ligga på bolagsmark eller stiftsmark.

Om möjligt bifoga en karta. Skicka förslag till linda.petersson@naturskyddsforeningen.se

Kalendariet

Dalarna

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se>
www.facebook.com/naturskyddsforeningen.dalarna

22/11 ORSA **Medlemsmöte** med Orsakretsens medlemmar kl 18. Vi planerar tillsammans 2021 års verksamhet. Plats: se annons och på vår hemsida

30/1 SÄTER **Vinterfåglar in på knuten**, Den årliga räkningen vid fågelmatarna. Samling Åkergatan 11 kl 10. Lena Stigsdotter 070-732 42 70

Gävleborg

<http://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se>
www.facebook.com/naturskyddsforeningenigavleborg

28/1 LJUSDAL **Välgörenhetsmiddag** till förmån för fjällgåsen på restaurang Condis i Järvsö kl 18. Naturskyddsforeningen är samarrangör. Ett spännande föredrag om fjällgåsen utlovas, och en härlig tre-rättersmiddag. Kom, lär mer och bidra till projektet för räddandet av fjällgåsen. Kvällens talare vid middagen blir Niklas Liljebäck, projektledare för Projekt Fjällgås. Max 25 personer. Anmälan och frågor till henrik@estander.se

Natursnokarna i Falun

14 februari 2021 Tema: Spår av djur

Vi snokar och ser vilka djur som varit ute och rört på sig och lämnat spår.

Vår fågelmatning behöver säkert fyllas på! Om det finns snö åker vi pulka eller bygger i snön. Ta med pulka om du har!

Vi bjuder på korv med bröd!

Eva Bååth-Holmqvist

evabth@yahoo.se 070-681 19 49

Gemensamt för Dalarna och Gävleborg

21/11 **Höstkonferens Älskade ängar** kl 10-15.30. Anmälan snarast via <https://shorturl.at/eFIKR>

28/11 **Natursnoksutbildning**, digital via Teams kl 9.30-14.30. Kostnadsfritt. Mer info: <https://www.naturskyddsforeningen.se/natursnokarna/ledare> 070-344 44 31 Eva Lindberg.

8/12 **Nationell skogsträff**. Info linda.pettersson@naturskyddsforeningen.se

10/12 **Ljusmanifestation** för miljöförsvare #lightfordefenders

20/1 **Vinterkonferens Tyst skog** kl 18-21. Anmälan senast 17 jan via <https://shorturl.at/eAFO6>

23/1 **Invigning av Friluftslivets År**

jan/feb **God politisk påverkan**. Tillämpning av miljöbalken ger stor miljöeffekt. Lär dig tips och trix om hur Naturskyddsforeningen kan påverka lokalt. Anmälan via <https://shorturl.at/fvzN2>

10/2 **Vad ska vi ha samhället till?** Föreläsning av Birger Schlaug kl 18.30. Anmälan via <https://shorturl.at/juwyr>

Vill du bli Natursnoksledare?

Till våren kommer flera digitala endagars-utbildningar att ordnas.

Datum är ännu inte bestämt. Men kontakta mig om du är intresserad.

Det är en jätterolig sysselsättning!!!!

Eva Bååth-Holmqvist

evabth@yahoo.se 070-681 19 49

Alla arrangemang sker i samarbete med Studieförbundet, vårt studieförbund.

Ansvarig utgivare: Jenny Olsson, jenny.olsson@naturskyddsforeningen.se

Redaktör: Lillian, 070-273 91 55, layout, Bitte

Bidra med material till kansli.gavledala@naturskyddsforeningen.se

Utgivningsplan:

Manusstopp	1 jan	5 mars	30 april	6 aug	15 okt
Utgivning	5 feb	9 april	4 juni	10 sept	19 nov

Studie
främjandet

Med stöd från:

Naturskyddsforeningen
Kansli Gävle-Dala

Region
Gävleborg